

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності

на тему:

**«Чинники та шляхи зниження витратосмності
продукції в ТОВ «Телекарт-прилад»**

Виконавець:

Студентка центру заочної та вечірньої
форм навчання

Дромашко Ольга Артемівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Єгунов Юрій Артемович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розвиток глобалізаційних процесів та інтеграція України у світовий економічний простір висунули на перший план низку найважливіших завдань, серед яких одне з ключових місць займає зниження витратоємності продукції. Акумулюючи поточні витрати, витратоємність продукції є одним з найважливіших показників ефективності виробництва. В її зниженні знаходять віддзеркалення майже всі складові підвищення ефективності: зростання продуктивності праці, економія сировинних і паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення використання основних виробничих фондів. Зниження витратоємності продукції є основою сталого розвитку сучасного промислового підприємства, найважливішим напрямом зміцнення його ринкових позицій. Особливу значимість вирішення цього завдання має на підприємствах приладобудівної галузі, продукція якої відрізняється високою витратоємністю, що й визначило вибір теми дослідження.

Мета дослідження. Основна мета кваліфікаційної роботи полягає в пошуку резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах приладобудівної промисловості на прикладі одеського підприємства ТОВ «Телекарт-прилад» та обґрунтуванні дієвих заходів щодо їх мобілізації..

Завдання дослідження:

- дослідити сутність собівартості продукції як складної економічної категорії, визначити її склад і структуру;
- розглянути систему показників, що характеризують собівартість і витратоємність продукції;
- розглянути основні складові системи управління витратами на промисловому підприємстві, обґрунтувати її глобальні цілі й окремі завдання;
- визначити основні напрямки, резерви та шляхи зниження витратоємності продукції на підприємствах приладобудівної галузі;
- надати загальну характеристику ТОВ «Телекарт-прилад» і проаналізувати результати його виробничої діяльності з 2016 р. по 2020 р.;
- дослідити склад і структуру операційних витрат, оцінити динаміку окремих показників витратоємності продукції, побудувати математичну модель динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції в ТОВ «Телекарт-прилад» та зробити прогноз рівня даного показника на 2022-2023 роки;
- сформулювати основні напрямки зниження витратоємності продукції на аналізованому підприємстві;
- обґрунтувати заходи щодо мобілізації виявлених резервів зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад» і зробити висновки щодо доцільності їх впровадження на підприємстві.

Об'єктом дослідження є чинники та процеси формування рівня витратоємності продукції на підприємствах приладобудівної галузі.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти пошуку резервів зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад».

Методи дослідження. В процесі дослідження використана низка методів, зокрема: методи індукції й дедукції, аналізу і синтезу, абстрагування (при аналізі сутності та складу собівартості продукції, соціально-економічного значення її зниження); методи спостереження, порівняння, вимірювання (в оцінці рівня витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад»); математичного моделювання (в аналізі й прогнозуванні динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції).

Інформаційна база дослідження: закони України та нормативні документи, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання в Україні; монографії та наукові статті з теми дослідження; навчальна та методична література з економіки підприємства, аналізу господарської діяльності, управлінському обліку, плануванню і контролю в підприємницької діяльності, інформатики та ін.; форми бухгалтерської звітності ТОВ «Телекарт-прилад» з 2013 по 2020 рік; перспективний план розвитку підприємства на період до 2025 року.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 69 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 13 таблиць і 16 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі розглянуті теоретико-методичні аспекти управління витратоємністю продукції на підприємствах приладобудівної галузі. Зокрема, досліджена природа собівартості як економічної категорії і соціально-економічне значення її зниження. Розглянути основні складові системи управління витратами на промисловому підприємстві, обґрунтовані її глобальні цілі й окремі завдання. Особлива увага приділена розгляду основних напрямків та шляхів зниження витратоємності продукції на підприємствах приладобудівної галузі.

Другий розділ кваліфікаційної роботи присвячений аналізу резервів зниження собівартості продукції в ТОВ «Телекарт-прилад». В цьому розділі досліджена динаміка показників виробничо-господарської діяльності підприємства, здійснений аналіз його фінансового стану з 2016 р. по 2020 рік. Проаналізовано склад і структура операційних витрат за економічними елементами й повна собівартість реалізованої продукції, співвідношення окремих статей накладних витрат. Особливе місце в другому розділі роботи надано аналізу динаміці показника витрат на 1 грн. реалізованої продукції за період з 2013 р. по 2020 рік. Це дозволило розрахувати прогнозне значення даного показника на 2022 рік і оцінити гостроту проблеми зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад».

В третьому розділі представлені конкретні рекомендації щодо мобілізації виявлених резервів зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад», надані техніко-економічні розрахунки з обґрунтування ефективності їх практичної реалізації.

ВИСНОВКИ

1. Узагальнюючі результати проведеного в роботі аналізу, можна зробити висновки, що з 2016 р. по 2020 р. в ТОВ «Телекарт-прилад» склалося стійка позитивна тенденція поліпшення кількісних і якісних показників ефективності виробничо-господарської діяльності.

2. Протягом аналізованого періоду на підприємстві склалася яскраво виражена тенденція зниження матеріалоємності продукції, при дворазовому зростанні зарплатоємності останньої. Це і обумовило напрямки пошуку основних резервів зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад». Запропоновані заходи щодо оновлення обладнання спрямовані на скорочення витрат на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи і зниження зарплатоємності продукції.

АНОТАЦІЯ

Дромашко О. А. «Чинники та шляхи зниження витратоємності продукції в ТОВ «Телекарт-прилад».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності».

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти пошуку резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах приладобудівної галузі. Зокрема, розглянуті основні дефініції категоріального апарату та інструментарій здійснення вказаного аналізу.

Проаналізовано склад і структура операційних витрат в ТОВ «Телекарт-прилад» з 2016 по 2020 рік, співвідношення окремих статей накладних витрат підприємства. Побудовано економіко-математична модель динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції та здійснений прогноз їх рівня на 2022-2023 роки.

Запропоновано низка рекомендацій та заходів, спрямованих на зниження питомих витрат на заробітну плату з відрахуваннями на соціальні заходи. Представлені техніко-економічні розрахунки з обґрунтування ефективності їх впровадження.

Ключові слова: собівартість, витратоємність продукції, матеріалоємність продукції, чинники витратоємності, резерви та шляхи зниження, економічна ефективність.

ANNOTATION

Dromashko O. A. «Factors and ways to reduce the cost of production in LLC «Telecard-Prilad»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» for the educational program « Enterprise Economics and the organization of entrepreneurial activity».

Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

The work deals with the theoretical aspects of finding reserves to reduce the cost of production at the enterprises of the instrument-making industry. In particular, the main definitions of the categorical apparatus and tools for this analysis are considered.

The composition and structure of operating costs in LLC «Telecard- Prilad» from 2016 to 2020, the ratio of individual items of overhead costs of the enterprise are analyzed. The economic-mathematical model of dynamics of expenses for 1 UAH is constructed. sold products and made a forecast of their level for 2022-2023.

A number of recommendations and measures aimed at reducing the unit cost of wages with deductions for social activities are proposed. Technical and economic calculations to substantiate the effectiveness of their implementation are presented.

Keywords: cost, cost of production, material consumption, cost factors, reserves and ways to reduce, economic efficiency.